

ДОСЛІДЖЕННЯ АСПЕКТІВ ВЗАЄМОДІЇ АНТИБАКТЕРІАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ З ПРОДУКТАМИ ХАРЧУВАННЯ ПРИ ДОТРИМАННІ ДІЄТИ, РЕКОМЕНДОВАНОЇ ПРИ ВИРАЗКОВІЙ ХВОРОБИ

Соромля Я.О., Головченко О.С.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
y.aleksandrovnal2@gmail.com

Вступ. Виразкова хвороба є однією з найпоширеніших хвороб шлунково-кишкового тракту. Однією з основних причин розвитку хвороби є *Helicobacter pylori*, також фактори, що впливають на розвиток, цього захворювання це застосування нестероїдних протизапальних засобів, стрес, нездоровий спосіб життя, неправильне харчування. Загальноприйняті протоколи лікування виразкової хвороби включають різні схеми лікування, але всі вони включають такі препарати, як інгібітори протонної помпи, амоксицилін, кларитроміцин, тетрациклін, левофлосацин, фуразолідон, метронідазол, антациди, у різних комбінаціях.

При терапії будь якого захворювання, важливо враховувати можливість виникнення взаємодії лікарських засобів з продуктами харчування. Оскільки за таких умов може зменшуватись ефективність, посилюватись прояви побічних ефектів, або виникати нові ефекти, що неможливі за умови монотерапії. Вивчення взаємодії антибіотиків та продуктів харчування рекомендованих дієт при виразковій хворобі є актуальним на сьогодні, оскільки дотримання правильного та раціонального харчування допоможе забезпечити максимальну ефективність лікування та швидко реконвалесценцію.

Мета. Визначити та систематизувати аспекти взаємодії антибактеріальних препаратів, що застосовуються у терапії виразкової хвороби з продуктами харчування, що входять до складу лікувальної дієти.

Матеріали та методи. Вивчення наукових досліджень, шляхом аналізу наукометричних баз даних у мережі Internet, використовуючи такі ресурси, як PubMed, DrugBank, Drugs.com. Отримані дані систематизовані та узагальнені.

Результати та їх обговорення. Правильно складена дієта при виразковій хворобі має велике значення, вона може допомогти зменшити ризик подальших ускладнень та поліпшити ефективність лікування. Раціон повинен бути насиченим вітамінами, мікроелементами та іншими корисними речовинами, які сприяють загоєнню виразок, слід включати продукти, які містять білки та вуглеводи, а також обмежувати вживання жирних та солодких продуктів.

Вода є незамінною потребою в повсякденному житті, лужні мінеральні води регулюють кислотно-лужний баланс у тканинах шлунка та збалансовують секрецію шлункової кислоти, захищаючи слизову оболонку шлунку від пошкодження. Оскільки в даних мінеральних водах достатньо високий рівень катіонів, кальцію та магнію, вони здатні вступати у взаємодію з утворенням хелатних комплексів з лікарськими препаратами, що входять до схеми лікування виразкової хвороби. Досліджень, які проводились раніше на кафедрі фармацевтичної хімії НФаУ, показали, що амоксицилін, тетрациклін та метронідазол утворюють комплекси з катіонами магнію та кальцію в середовищі

0,1 М НСІ, що впливає на біодоступність цих препаратів, знижуючи їх всмоктування.

Високий вміст амінокислот, отриманих з високобілкової їжі, може утворювати зв'язки з препаратом або конкурувати з ним за зв'язування з транспортними носіями. До того ж, багата на білок їжа збільшує кровопостачання кишечника, полегшуючи і прискорюючи всмоктування препарату. Наукові дослідження показали, що їжа, багата на білки несуттєво впливає на всмоктування таких антибіотиків, як амоксицилін, кларитроміцин та левофлоксацин. Але встановлено, що прийом їжі з високим вмістом вуглеводів, жирів чи білків знижує приблизно на 50% концентрацію тетрацикліну в сироватці крові людини.

Вживання молочних продуктів рекомендовано в раціоні харчування хворих на виразкову хворобу не залежно від стадії захворювання. Молоко і молочні продукти на 20-80% знижують всмоктування тетрациклінових антибіотиків внаслідок утворення хелатних комплексів між ними і полівалентними металами (кальцієм, магнієм), які містяться в молоці. Фторхінолони, також здатні утворювати малорозчинні комплекси з іонами металів, що містяться в їжі, і, як наслідок мають знижену біодоступність. Молочні продукти також можуть зменшувати ефективність метронідазолу, оскільки катіони металів зв'язуються з препаратом та знижують його поглинання.

Напої такі, як чай або фруктові соки, мають різноманітний хімічний склад, вони можуть застосовуватись, як джерела вітамінів та мінералів, або як напої, що діють стимулюючи на нервову систему. Встановлено, що катехіни, основні поліфенольні сполуки зеленого чаю, впливають на антимікробну активність амоксициліну, а антибактеріальний ефект препарату *in vitro* проти *Helicobacter pylori* значно посилюється при наявності галату епігалокатехіну. У одному з досліджень взаємодії антибіотиків та ягідних соків було виявлено, що споживання чорносмородинового та журавлинового соків підвищує концентрацію левофлоксацину в крові.

Висновки. Вивчення взаємодії лікарських препаратів та продуктів харчування є дуже важливим для оптимізації лікування виразкової хвороби та зменшення ризику ускладнень. Враховуючи ці аспекти, медичні фахівці можуть розробляти індивідуальні рекомендації щодо харчування та раціонального застосування антибактеріальних препаратів для кожного пацієнта з даним захворюванням.